

ANNE DE VRIES:

OP DE GROTE HEIDE

© F CALLENBACH N.V. NUKERK

OP DE GROTE HEIDE

DOOR

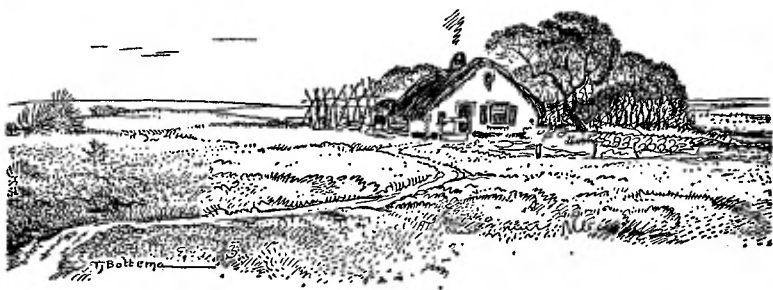
ANNE DE VRIES

↻

Achtste druk

G. F. CALLENBACH N.V. - UITGEVER - NIJKERK

TEKENINGEN VAN TJEERD BOTTEMA

I

Op de grote heide

Over de grote heide liep een smal, bochtig paadje.
Aan het eind van dat paadje stond een oud huisje.
Achter dat huisje stond een houten hokje.
In dat hokje woonden twee konijntjes.
En in dat huisje woonde een jongetje. Dat was de baas
van de konijntjes.

.. .. .

De konijntjes waren beide grijs. Maar het éne had een
wit vlekje op de neus. En het andere had een zwart
puntje aan de staart. Ze hadden neusjes, die altijd

snuffelden. En scherpe tandjes, die altijd knagen wilden.

Het jongetje heette Gijs.

Hij had een wit kuifje. Dat stond altijd recht omhoog.

Hij had blauwe ogen. Die keken altijd vrolijk.

Hij had twee rode wangen. Die glommen 's morgens van de groene zeep. Maar 's avonds, dan zaten er meestal tòch weer zwarte strepen op.

Gijs had ook twee sterke, gezonde benen. Daar kon hij hard mee hollen over de grote hei.

.. .. .

's Morgens al heel vroeg, dan ging Gijs op stap. Het smalle, bochtige paadje langs.

Dan droeg hij een trommeltje aan een groene band op zijn rug. Dat was een blikken broodtrommeltje. Daar

zaten zijn boterhammen in: drie dikke boterhammen!.... Roggebrood met spek!

Dan ging Gijs naar school.

Maar de school stond heel ver weg, in het dorp. Gijs kon 's middags niet naar huis gaan om te eten.

En daarom at hij in school die drie dikke boterhammen op.

's Avonds, na vier uur, dan kwam Gijs pas terug. Dan was zijn trommeltje leeg.

Dan deed hij er mooie steentjes in.

Of heidebessen. Daar maakte moeder jam van.

Of een hagedisje. Dat kon je thuis in een stopfles zetten.

En een enkele keer nam Gijs voer mee in zijn trommeltje. Voor de konijntjes. Klaver of distels of gras. Maar dat gebeurde niet vaak.

En 's Zondags, dan ging Gijs ook het smalle, bochtige paadje langs.

Dan was hij *niet* alleen. Dan waren vader en moeder bij hem.

Dan ging hij ook niet zo vroeg. Dan ging hij wel een uur later dan anders.

En dan slingerde er ook geen blikken broodtrommeltje op zijn rug. Dan mocht hij moeders grote psalmboek dragen.

's Zondags, dan gingen ze samen naar de kerk. En de torenklok zong in de verte: „Bromm — komm! . . . .
Bromm — komm! . . . .”

Dat lied van de torenklok kon je heel ver horen.

En voor Gijs en zijn ouders klonk het nooit tevergeefs.
Als de klok riep: „kom!”, dan kwamen ze.
Langs het smalle paadje, over de grote hei.

II

Gijs

„Gijs, heb je voor je konijnen gezorgd?”

Dat vroeg moeder.

Maar Gijs hoorde het niet. Gijs zat in de hei met twee stokjes en een touw en een groot stuk papier. Hij wou een vlieger maken.

„Gijs, Gij-ijs!”

„Ja, moeder?”

„Heb je voor je konijnen gezorgd?”

„De konijnen? . . . . Ja, moeder . . . . o, o . . . . eh . . . . nee,

moeder, nog niet. Maar ik zal het dadelijk doen.”

„Niet vergeten, hoor Gijs!”

„Neen, moeder.”

Moeder ging weer naar binnen. Ze had een bezem in de hand.

En Gijs ging weer door met zijn werk.

Hij moest eerst een kruis maken van de stokjes.

Dan moest hij de vlieger knippen van rood papier.

En dan moest hij het papier op het kruis plakken. Met een beetje stijf sel. Dat was allemaal erg moeilijk.

Gijs dacht: „Er moeten ook sterren op. Van zilverpapier. Zilveren sterren op een rode vlieger! Dat zal mooi zijn!”

En Gijs werkte maar.
Gijs zweette maar.
En Gijs vergat zijn konijntjes....

„Gijs!”

Geen antwoord.

„Gijs! Gijs dan toch!”....

„Ja, vader?”

„Zeg, Gijs, je denkt toch wel om je konijnen?”

„Jawel, vader.”

„Heb je ze al gevoerd?”

„Nee, vader, maar ik zal straks nog wat plukken.”

„Niet vergeten, hoor Gijs!”

„Nee, vader.”

Vader ging weg naar zijn werk. Hij had een schop op zijn schouder.

En Gijs ging weer door met zijn spel.

Hij had een kuiltje gedraaid met zijn klomp.

Hij had al zijn knikkers om dat kuiltje gestrooid. Heel veel knikkers: drie en twintig.

En nu moest hij al die knikkers met zijn duim in dat kuiltje wippen.

Het duurde erg lang. En toen ze er allemaal in waren, toen strooide Gijs ze wéér om het kuiltje. Toen wipte hij ze allemaal nog een keer er in.

Gijs dacht: „Zó leer ik het goed. Zó kan ik morgen veel knikkers winnen bij school.”

En Gijs mikte maar.

Gijs knikkerde maar.

En Gijs vergat zijn konijntjes wéér....

.. .. .

En toen het avond geworden was....

Toen moesten ze eerst eten. Aardappels met spekvat.

En karnemelkse pap met stroop.
En toen werd het al donker. Toen moest Gijs gaan slapen, in de grote bedstee, achter de gebloemde gordijntjes.

Vader tilde hem in het hoge bed.

Moeder stopte hem lekker onder de deken.

Vader en moeder zeiden allebei: „Slaap maar lekker, hoor jongen.”

En moeder gaf hem nog een zoen. En Vader streelde hem over zijn kuifje.

Toen gingen ze zelf ook naar bed. Want morgen moesten ze al weer vroeg aan het werk.

Toen werd het heel stil in het kleine, donkere huisje.

Toen droomde Gijs van zijn vlieger en van zijn knikkers.

.. .. .

En in het donkere hokje, *achter* het kleine huisje . . . .

Daar zaten de twee konijntjes, Witneusje en Zwartstaartje, te krabbelen aan de tralies.

Niemand had ze iets te eten gegeven.

Niemand had ze over hun kopjes gestreeld.

Niemand had naar ze omgekeken, de hele lange dag.

Gijs sliep heerlijk. *Zijn* maag was goed gevuld.

Maar de konijntjes konden niet slapen. *Hun* maagjes waren leeg.

Zij wachtten maar.

Maar zij wachtten tevergeefs. Want Gijs, die voor hen zorgen moest, die dacht niet aan hen.

Die domme Gijs dacht alleen maar aan zijn eigen plezier.

.. .. .

En zó ging het nu bijna iedere dag.

Soms nam Gijs wel eens wat mee in zijn trommeltje. Soms bracht hij de konijntjes ook wel eens een paar broodkorsten. Of hij plukte wat gras bij de sloot, naast het huis.

Maar dat grasplukken was zo vervelend. En het duurde zo lang.

En er waren altijd zoveel andere dingen, waar Gijs aan denken moest.

Hij moest een vlieger maken.

Hij moest knikkers winnen.

Hij moest een hutje bouwen op de hei.

Hij moest tekenen in zijn nieuwe schrift, dat hij van de juffrouw gekregen had.

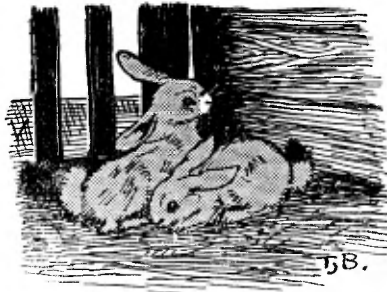
Hij moest . . . . O, Gijs had het eigenlijk veel te druk, om voor zijn konijntjes te zorgen!

Vader en moeder zorgden zelf ook wel eens voor de diertjes.

Maar vader was de hele dag van huis. Hij moest de grote hei onspitten. En het was altijd heel laat, als hij thuiskwam.

En moeder had het ook de hele dag zo druk. Zij moest het eten koken. En het huis schoonmaken. En het onkruid wieden in de tuin. En zij ging ook vaak nog werken bij de mensen in het dorp.

En zo leden die arme konijntjes vaak honger. Zij
groeiden niet. Zij bleven klein en mager.
En dat was de schuld van Gijs.
Want *hij* was de baas van de konijntjes.

III

Maar eens, op een avond

Maar eens, op een avond, toen gebeurde er iets. De konijntjes hadden weer een hele dag zitten wachten op wat eten.

En de vorige dag hadden ze ook al niets gehad.

Ze hadden nu al zo lang honger geleden: twee lange dagen en twee lange nachten!

Soms hoorden ze een voetstap. Dan sloegen ze hard met hun pootjes tegen de planken. Maar niemand kwam . . . .

Soms zagen ze Gijs over de hei hollen. Dan sprongen ze tegen de tralies op. Dan krabbelden ze hard met hun nageltjes aan de lege ruif. Maar Gijs holde voorbij. En eten kregen ze niet.

Ze waren wild van de honger. Maar ze konden niet roepen: „Gijs, breng ons toch wat! . . . . Gijs, we gaan bijna dood! Help ons toch!”

Ze moesten maar stil zitten wachten . . . . wachten . . . .

in dat kleine hok, op wat eten, of . . . . op de dood.
Ze konden alleen maar krabbelen en snuffelen en
kloppen tegen het hout.
Maar dat hoorde Gijs niet.
En de honger werd zo erg! De honger *brandde* in hun
magere lijfjes!
Maar daar *voelde* Gijs niets van.
Gijs dacht alleen maar aan zijn *eigen* plezier.

.. .. .
Maar die diertjes *moesten* toch wat te eten hebben!
Die tandjes *moesten* toch knagen! . . . . En daarom

knaagden ze aan het hok. Ze aten hun houten huisje langzaam op. En dat hielp ook al niet veel voor de honger.

Het hokje was niet sterk. Het was gemaakt van oude, dunne plankjes. De konijntjes knaagden er dwars doorheen.

Er kwam een gaatje in een plank.

Dat werd ieder uur groter.

Eerst kon er een snuffelend neusje door . . . .

Toen kon er een kopje met twee lange oren door . . . .

En die avond, toen kon er een heel konijntje door! . . . .

Het was al laat in de Herfst. Het was al November.

De wind raasde over de grote heide. En het oude huisje steunde en kraakte . . . En de dunne boompjes bogen, bogen . . . . En de wolken vluchtten snel langs de hemel, als een kudde verschrikte schapen.

Het was ook al heel laat in de avond. Gijs sliep al in de hoge bedstee. En vader en moeder sliepen ook al. In de andere hoge bedstee. En tussen de vliegende wolken stond de maan te lachen . . . .

Toen zijn de konijntjes achter elkaar door het gaatje gewipt. Eerst Witneusje en toen Zwartstaartje.

Toen zijn ze in het donker om het huisje gewipt. Wit-
neusje voorop. Zwartstaartje er achter.

Toen zijn ze wèg gewipt, héél ver weg.

In de donkere nacht.

In de storm.

Langs het smalle paadje over de grote hei.

.. .. .

Ze wisten niet, waar ze terecht zouden komen. Daar
dachten ze ook niet aan.

Ze wipten maar.

En ze knabbelden maar.

Ze aten harde, droge takjes van de heidestruikjes. Die
vonden ze lekker.

Ze knabbelden aan de dorre blaadjes van de kleine,
kromme eikeboompjes. Die blaadjes, die vonden ze
óók lekker.

En hier en daar vonden ze nog een beetje taai, geel
gras. Dàt vonden ze het lekkerste van alles.

Ze stoorden zich niet aan de boze wind. En de duister-
nis deed hun geen kwaad.

Ze wipten en aten de hele nacht. Ze gingen een zij-
paadje op . . . . En nog weer een ànder zijpaadje . . . .

En toen het morgen werd, waren ze aan de rand van
de hei gekomen.

Toen waren hun pootjes stijf en moe.

Dat kwam van al het wippen.

Toen waren hun buikjes dik en rond.

Dat kwam van al het knabbelen.

IV

Aan de rand van de heide

Aan de rand van de heide stonden kleine boompjes: *denneboompjes* en *berkeboompjes*. En tussen die boompjes stond een hutje.

Dat hutje was nòg kleiner en nòg ouder dan het huisje van Gijs. Eigenlijk *was* het niet eens een hutje. Eigenlijk was het een stal. Een oude schaapskooi, die al lang niet meer gebruikt werd.

De wanden waren van hout. Daar zaten grote reten in. Het dak was van stro. Daar waren grote gaten in gevallen.

En de ruitjes van het kleine raampje waren allemaal gebroken.

.. .. .
Maar eens, niet lang geleden, was er een man gekomen. Tussen de *denneboompjes* en de *berkeboompjes* door. Een grote, stille man met een lange baard.

Die man zag de oude stal. Hij stond stil. Hij knikte met zijn hoofd. En hij bromde wat in zijn baard. Hij zei zachtjes: „Ja, dat kan!.... Dat kan heel goed....”

Toen ging hij de stal bekijken.

Hij zag de reten in de oude, houten wanden.

En de gaten in het strooien dak.

En de kapotte ruitjes.

Hij zag wel, dat die stal haast in elkaar zakte van ouderdom. Maar hij bromde toch: „Ja, dat kan wel.... Dat kan heel goed....”

En toen ging hij weg. Met grote, haastige stappen....

.. ..
Maar die man kwam terug met een karretje. Dat schoof hij tussen de boompjes door naar de stal.

Op dat karretje lagen oude vodden. En ook een oude zak. En ook een grote schop.

Wat deed die man met die vodden?.... Daarmee stopte hij de reten dicht.

Wat deed hij met die grote zak?....

Die hing hij voor het kapotte raampje.

Wat deed hij met die grote schop?....

Met die schop spitte hij grote heiplaggen.

Die legde hij op de gaten in het dak.

En hij zette sterke palen tegen de hoeken van de stal. Dan kon die niet meer in elkaar zakken.

En hij spijkerde ook het scheve deurtje weer dicht.

Toen liep hij nog éénmaal om de stal.

Hij stopte een paar vodden wat beter vast. Hij zette een paal wat steviger.

En hij mompelde weer: „Ja, hoor, zó kan het heel goed.... Zó kan het best....”

Toen was het al bijna donker geworden.
En de man ging weer weg met zijn karretje. Nog haastiger dan te voren.

.. ..
Maar laat, héél laat in de avond . . . . toen het al pikke-
donker was . . . .

Toen kwam die man wéér terug met zijn karretje. Hij trok het langzaam tussen de boompjes door. Het zat telkens vast tussen de takken. Het bonsde een paar keer in een diepe kuil. Maar de man had een lantaarn in de hand. En zó kwam hij tòch bij de stal.

Toen zei die man: „Ziezo, nu zijn we er! . . . . Hè, hè, dat was een vracht!”

Hij veegde met zijn mouw over zijn voorhoofd.

Hij zuchtte.

Hij zette zijn karretje voor de deur van de stal.

Wat lag er op dat karretje?

Eén oud kastje . . . . Twee oude stoelen . . . . Drie bossen stro . . . . Een paar potten en pannen . . . . Een paar dekens . . . . Wat oude kleren . . . .

Dat was alles.

Alles?

Onder die dekens, daar zat nòg wat. Onder die dekens klonk een stem: „Mag ik er nou uit, vader? . . . . Mag ik ons nieuwe huis eens zien?”

Maar de man zei: „Je moet even wachten, jongetje. Het is koud. Ik zal eerst een bedje voor je maken . . . .”

.. ..

En zo was die man in die oude stal gaan wonen.

Maar dat wist niemand.

En niemand wist, dat er in die stal, bij die man, ook een jongetje woonde.

Dat jongetje heette Geert. *Hij* had óók wit haar en óók blauwe ogen.

Maar die ogen keken niet altijd vrolijk. Die keken vaak verdrietig, net als de ogen van zijn vader.

En zijn wangen waren niet dik en rond. Die waren bleek en mager. En hij kon ook niet hard hollen over de grote hei. Want hij liep met twee krukken. Hip-bons . . . . hip-bons . . . . hip-bons! . . . . ging het dan.

Héél langzaam. Héél moeilijk.

Geert had geen konijntjes. Hij had helemaal niets dan zijn krukken.

Zijn vader was bezembinder en boendermaker. De bezems maakte hij van de dunne berketakjes. En de boenders van de harde heidestruikjes. En als hij weer wat klaar had, laadde hij die op zijn karretje. Dan ging hij ze verkopen in de dorpen.

Hij verdiende niet veel. Hij was arm. Hij was zó arm, dat hij niet eens in een gewoon huisje kon wonen.

Maar hij hield veel van zijn kleine, kreupele jongetje!

En hij werkte héél hard voor hem. Zo hard als hij kon!

En het jongetje hield veel van zijn vader. Hij hielp zijn vader bij het werk.

Soms probeerde hij, of hij ook al een bezem kon maken.

.. .. .

Maar die man had geen vrouw meer. En dat jongetje had geen moeder meer . . . .

Er was niemand, die hen verzorgde.

Niemand, die hun liefde gaf.

Dat was hun grootste verdriet.

V

Witneusje en Zwartstaartje

Het was nog vroeg in de morgen.

Vader was weer uitgegaan met zijn karretje.

En Geert was alleen thuisgebleven.

Geert dacht: „Ik ga óók uit. Ik zal eens kijken, waar de mooiste berketakjes groeien voor de bezems. En de mooiste heidestruikjes voor de boenders. Dan hoeft vader er niet naar te zoeken.”

Hij zette een grote pet op. Die was eigenlijk van zijn vader. Maar Geert had zelf geen pet.

Hij trok een grote jas aan. Die had vader van een boer gekregen. Want Geert had zelf ook geen jas.

En toen ging hij naar buiten met zijn krukken. Toen sprong hij de grote hei op.

Hip-bons . . . . hip-bons . . . . hip-bons . . . .

.. .. .

Het waaide hard.

De wind joeg achter de wolken aan. En de wolken vluchtten langs de hemel als een kudde verschrikte schapen.

De wind sprong op de dunne boompjes. En de boompjes bogen . . . . bogen . . . .

De wind sprong ook op Geert. De wind trok aan zijn grote pet. Hij rukte aan zijn lange jas. Hij duwde die kleine jongen haast omver.

„Vooruit, ga daar weg!” gierde de wind. „Ik ben de baas op de hei. *Ik* alleen! . . . . Ga terug!”

Maar Geert was niet bang voor de wilde wind. Hij lachte er om. Hij trok zijn pet stijf over zijn oren. En hij sprong tòch verder. Door de kuilen en over de heuveltjes. Al maar verder langs de rand van de hei.

Hip-bons . . . . hip-bons . . . hip-bons . . . .

Maar hij werd wel moe. Hij moest vaak even rusten op een heuveltje.

En toen hij daar weer op een heuveltje zat . . . .

Wat wàs dat?

Wat ritselde daar aan zijn voeten?

Wat zat daar, half weggedoken onder een heidestruikje?

Was het waar?

Daar zaten twee konijntjes, dicht bij elkaar, te slapen!

Twee konijntjes!

Hip-bons . . . . hip-bons . . . . hip-bons . . . .

In drie sprongen was Geert er al bij.

Zij werden wel even wakker, toen zij de krukken hoorden bonzen. Maar zij sprongen *niet* weg. Zij kònden niet wegspringen. Zó moe waren ze en zó dik.

Geert ging in de hei zitten. Hij streelde de diertjes. Zijn bleke wangen kregen een kleur van plezier. Hij was nog nooit van zijn leven zó blij geweest.

„Ik neem ze mee,” dacht hij. „Ik neem ze mee naar huis, allebei . . . . Maar *hoe?*”

Daar dacht hij lang over na.

In de handen? . . . . Dat ging niet. Want hij moest zijn krukken toch vasthouden!

In de zakken? . . . . Dat ging óók niet. Dan zouden de diertjes immers stikken!

Wacht, Geert wist het tòch!

Hij trok de grote pet van zijn hoofd . . . . Hij deed de konijntjes in de pet . . . . Hij nam de pet tussen zijn tanden . . . . Dat ging best.

En toen sprong hij weg op zijn krukken: hip-bons!... hip bons! . . . .

Toen strompelde hij heel haastig naar het hutje.

Over de heuveltjes. En dwars door de kuilen.

Met de wind in de rug.

En met blijdschap in het hart.

. . . . .

Achter de stal stond een oude mand. Daar zat de hei voor de boenders in.

Geert gooide de hei er uit. Hij deed er een beetje stro in uit zijn bed. En toen zette hij de konijntjes in de mand, heel voorzichtig.

Toen ging hij voer halen. Het lekkerste, dat hij vinden kon: een korstje brood, een paar koude aardappels, een blaadje kool . . . . En dat legde hij allemaal voor ze neer. Maar de konijntjes aten niet veel. Het éne snuffelde even aan het brood met zijn witte neusje. En het andere rook even aan het koolblad. Toen ging hij er bovenop zitten met zijn zwarte staartje. Dan sliepen ze weer.

Geert kwam telkens bij ze kijken.

Nu was hij niet meer alleen.

Nu had hij twee vriendjes: Witneusje en Zwartstaartje.

En in dat hutje aan de rand van de heide, daar werd het een blijde dag!

VI

Een verdrietige dag

Maar in het huisje, midden op de heide, dáár werd het een *verdrietige dag!*

.. .. .

„Gijs!”

„Ja, moeder?”

„Heb je je konijnen al gevoerd?”

„Neen, moeder.”

„Breng dan eens gauw deze broodkorsten naar ze toe . . . .”

„Goed, moeder.”

Moeder legde de korsten op de rand van de tafel.

Toen ging ze koffie zetten.

Gijs speelde met de poes.

Vader zat bij de tafel te eten.

Buiten waaide het hard.

Het was nog vroeg in de morgen.

.. .. .

„Gijs!”

„Ja, vader?”

„Jongen, breng die korsten weg! Doe dan toch, wat moeder zegt!” . . . .

„O ja . . . . ja, vader . . . .”

Gijs liet de poes los. Hij was geschrokken. Vader was een beetje boos, dat hoorde hij wel.

Hij greep de korsten.

Hij rende weg.

.. .. .

Maar . . . . even later . . . . daar stooft hij woest weer de kamer in. Hij rende moeder haast omver.

„O, vader, moeder! . . . . O, moeder!”

„Gijs, pas toch op!” bromde moeder.

„Jongen, wees toch niet zo wild!” mopperde vader.

Maar Gijs hoorde het niet eens.

„O, vader, moeder! . . . . De konijnen! . . . . De konijnen zijn weg!”

Toen liepen ze hard naar buiten, alle drie.

Gijs voorop met de broodkosten.

Moeder met de ketel.

Vader met de boterham.

. . . . .

Met hun drieën bekeken ze het hokje.

Er was geen stro meer in. En de ruif was leeg. En in de wand was een groot, rond gat.

Moeder zei: „Dáár zijn ze door gekropen.”

Vader zei: „Ze hebben er dwars doorheen gevreten.”

Vader en moeder keken elkaar aan.

„Wanneer heb je ze het laatst gevoerd?” vroegen ze.

Dat wist Gijs niet.

„Gisteren?”

„Nee, gisteren niet . . . .”

„Eergisteren?”

„Nee, eergisteren óók niet . . . .”

Vader schudde zijn hoofd. Moeder zuchtte.

Vader bromde. Moeder mopperde.

En allebei waren ze verdrietig.

Want *nu* merkten ze pas goed, dat de konijntjes honger geleden hadden.

Gijs hilde. Ja, *nu* had hij er spijt van, dat hij zo'n slechte baas geweest was!

„Je zoekt ze weer op, hoor!” zei vader.

„Ja, vader,” zei Gijs.

„En dan zorg je er beter voor,” zei moeder.

„Ja, moeder,” zei Gijs.

„En de hele week krijg je geen stroop in de pap,” zei vader.

Daar schrok Gijs van.

.. .. .

Toen ging vader naar zijn werk.

En moeder ging het huis schoonmaken.

En Gijs ging zoeken.

De wind gierde in de schoorsteen. De wind loeide om het huis: „Hie-ie-ie!.... Ik weet ze wel!.... Hoe oe-oe!.... Maar ik zeg het niet!.... Hie-oe-ie!”....

En hoog aan de hemel, tussen de wolken, stond een bleke maan te lachen.

Te lachen....

.. .. .

Gijs zocht overal. Die dag en de volgende dag. En de derde dag zocht hij ook nog een beetje.

Toen vergat hij het. Toen ging hij zijn vlieger afmaken. En met zijn knickers knikkeren. En met zijn hoepel hoepelen over de grote hei.

En 's avonds kreeg hij wel pap zonder stroop. Maar dat smaakte zó ook best, als je honger had.

Die vrolijke Gijs kon niet zo lang verdrietig zijn.

.. .. .

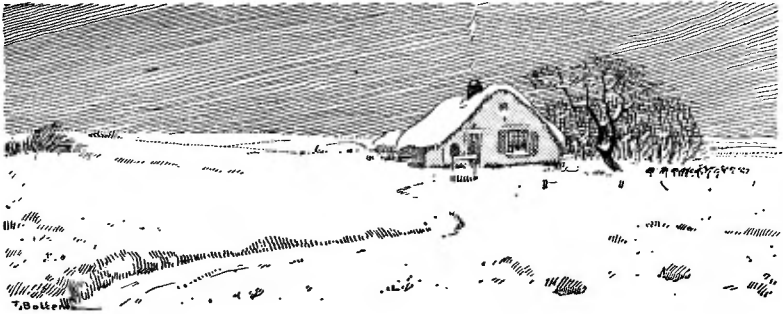
Achter het oude huisje op de grote heide, daar stond nu een klein, houten hokje met een gat er in. En dat hokje was leeg.

Maar dat wist *Geert* niet.

En achter het oude hutje aan de rand van de heide, daar stond een oude mand. Daar zaten de twee konijntjes in: Witneusje en Zwartstaartje.

Maar dat kon Gijs niet weten.

VII

Toen het winter was

Er gingen een paar weken voorbij.

En nòg een paar.

Toen is het winter geworden op de grote hei.

Alles lag onder een dikke deken van sneeuw. Het smalle kronkelpaadje was niet meer te vinden. De kleine heidestruikjes waren verdwenen. De hele heide was één wijde, witte wereld geworden.

En midden in die wijde, witte wereld stond het kleine, witte huisje.

En aan de rand stonden de kleine, groene denneboompjes.

En in de verte stond het kleine, grijze torentje.

En die hadden allemaal dikke, witte mutsen op.

Maar dat kon je uit de kamer niet zien. Want op de ruiten zaten grote bloemen van ijs. En *veren* van ijs.

En ook *sterren* van ijs.

Als je het torentje zien wou, dan moest je eerst een gaatje krabben in dat laagje ijs.

.. .. .

Nu kon vader niet meer de hei ompspitten.

Nu ging hij het koren dorsen bij de boeren in het dorp.

En soms hakte hij hout bij de boswachter.
En nu kon Gijs niet meer knikkeren. En ook niet meer vliegeren.

Maar *nu* waren er andere leuke spelletjes.

Aan zijn konijntjes dacht Gijs niet meer.

Gijs dacht alleen maar aan prettige dingen.

Hij had een sleetje gemaakt. Van een kistje en twee oude plankjes. Daar gleed hij hard mee de heuveltjes af. Dàt was prettig!

En over een paar dagen was het kerstfeest. Dan mocht hij een kerstboompje kappen. Samen met vader. En hij mocht het ook versieren. Samen met moeder.

Dàt was óók prettig.

Dan zouden ze chocolademelk drinken.

Dan zouden ze dikke kerstkoeken eten. Kerstkoeken van roggemeel.

En als alle kaarsjes brandden . . . . , dan zou vader gaan vertellen. Van Jozef en Maria. En van het Kindje in de kribbe. En van de wijzen uit het Oosten . . . . En dan gingen ze samen zingen ook.

Zie je, dàt waren allemaal prettige dingen. Het was leuk, om daaraan te denken.

.. .. .

O, iedere dag was nu zó prettig! Iedere dag leek wel een feest.

Als Gijs naar school ging, dan had hij een dikke, grijze muts op. En een dikke, grijze das om. En dikke, grijze handschoenen aan. En dan nam hij zijn sleetje mee.

Als hij terugkwam met zijn sleetje, ... dwars door die wijde, witte wereld, ... dan zòng hij hard. Dan zong hij alle kerstversjes, die hij kende.

En als hij 's avonds in bed lag, ... diep onder de dekens, ... dan legde moeder een grote steen aan zijn voeten. Die had vader gevonden op de hei. Die

had moeder warm gemaakt in de oven van het fornuis. Dan droomde Gijs van twee dingen: van het kerstfeest en van zijn sleetje. De konijntjes?.... Neen hoor, aan de konijntjes dacht Gijs niet meer.

VIII

Door de witte wereld

Het kerstfeest kwam heel dicht bij. Nog één dag, dan was het er al.

En op die dag, vlak voor het kerstfeest, zei vader: „Ziezo, Gijs, nu mag je vanmiddag een kerstboompje kappen. Ik heb het aan de boswachter gevraagd. Maar ik moet weer naar de boer. Ik moet nog een heleboel koren dorsen. Jij moet dit jaar maar alleen gaan, hoor!”

„Best, vader,” zei Gijs.

En moeder zei: „Ik moet vanmiddag nog naar het dorp. Ik moet gaan werken bij de dokter. Dan zal ik vanavond de kaarsjes meebrengen. En nog meer voor de kerstboom. En ook de bruine suiker voor de dikke kerstkoeken van roggemeel.”

„Fijn, moeder!” juichte Gijs.

.. .. .

En toen het middag was, toen ging vader naar de boer. En moeder ging naar de dokter.

Toen heeft Gijs een touw aan zijn sleetje gebonden. Hij heeft ook een bijltje in het sleetje gelegd. En toen is hij alleen op stap gegaan.

Naar de rand van de heide, waar de kleine kerstboompjes groeiden.

Waar ook ergens tussen de kerstboompjes een oude schaapskooi stond ....

.. .. .

Het was koud op de hei, vréselijk koud! . . . De wind blies uit het oosten. De scherpe wind sneed Gijs in zijn wangen en kneep hem in zijn neus. Gijs z'n wangen werden nõg roder. En zijn neus werd blauw. Maar dat hinderde niet. Want Gijs zijn *oren* zaten lekker onder de dikke muts. En zijn *voeten* zaten in warme klompen. En Gijs had ook dikke, warme kleren aan. Neen, hoor, Gijs was helemaal niet bang voor de kou. Het was een lange tocht over de wijde, witte hei. Maar dat hinderde óók niet. Want er was zoveel moois, om aan te denken. En er waren zoveel heuveltjes, om er af te glijden. Gijs was aan de rand van de heide, vóór hij het wist.

Toen dwaalde Gijs rond tussen de kleine kerstboompjes. Hij wilde het mooiste boompje zoeken, het *allermooiste*! En dat duurde heel lang . . . Maar eindelijk had hij het tòch gevonden.

Toen moest Gijs het kappen met zijn kleine, stompe bijltje. En dåt duurde ook heel lang . . . Maar eindelijk had hij het tòch gekapt.

Hij was er warm en moe van geworden. Hij legde het boompje op de slee. Hij bond het vast met een touw. En toen ging hij even op de rand van het sleetje zitten, om uit te rusten.

Toen zag Gijs pas, hoe mooi het hier was.

De kleine kerstboompjes bewogen niet. Op ieder takje lag een laagje sneeuw. Dat schitterde en flonkerde in de zon. En het was zó stil, zó roerloos stil in de wijde, witte wereld.... En alle kleine kerstboompjes stonden stil te wachten....

Wáár wachtten ze op?

Op iets moois, dat nu spoedig gebeuren ging? ....

Gijs moest eigenlijk terug naar huis. Maar hij deed het niet. Hij trok zijn sleetje met zich mee. Hij dwaalde langs de rand van de heide. Tussen al die wachtende kerstboompjes door.

Gijs dacht: „Ik weet het al. Ze wachten op het kerstfeest. Net als ik. En morgen is het al kerstfeest! En ik heb het mooiste kerstboompje van de hele wereld”....

Gijs zuchtte er van. Zó heerlijk was dat!

Toen stond hij ineens voor de oude stal.

En toen ging hij weer even op zijn sleetje zitten.

Niet omdat hij moe was. Maar omdat hij zoveel te denken had.

IX

Bij de stal

Gijs dacht: „Daar is de stal. Als dáár nu eens.... in zijn kribbetje.... de Here Jezus lag!....

Zou ik er dan naar toe gaan? .... Ja vast, ik ging er naar toe! Ik zou even door dat scheve deurtje kijken, heel voorzichtig.... Ik zou heel zacht een kerstversje zingen, héél zachtjes....

En misschien.... o ja, misschien zag ik dan Maria

ook wel . . . . Of Jozef . . . . En dan zeiden ze: „Kom maar even binnen, Gijs” . . . . Nou, dan deed ik het vast. Dan ging ik naar binnen, heel zachtjes, op mijn tenen. Dan ging ik naar het kribbetje toe . . . . net als de herders en de wijzen uit het Oosten . . . .

Maar dan moest ik ook een geschenk hebben! . . . . Wàt moest ik dan geven aan de Here Jezus? . . . . Ik heb immers niets!

Gijs voelde in zijn zakken. Ja tòch, hij had wèl wat. Hij had een dikke, glazen knikker, met allerlei mooie kleuren. Zou de Here Jezus die wel willen hebben? . . . . Gijs keek naar de knikker . . . . En hij keek naar de stal . . . . En toen begon hij ineens te zingen. Zó maar, op zijn sleetje, in de wachtende, witte wereld. Héél zacht en eerbiedig:

„In Bethlehems stal lag Christus de Heer,
In doeken gehuld, als Kindje ter neer.
Voor Hem was geen plaats meer in herberg of huis,
Zijn wieg was een kribbe, Zijn troon was een kruis” . . .

„Voor Hem was geen plaats meer,” dacht Gijs. En toen begon zijn hart heel hard te bonzen. Want toen bedacht hij zó iets moois! . . . .

Als dáár nu, in die stal, de Here Jezus lag, hè? . . . . Dan zou hij zeggen: „Lieve Here Jezus, wilt U niet met mij meegaan? Naar ons huisje, midden op de hei? . . . . Dáár is nog wèl plaats voor U. U mag wel in *mijn* bedstee slapen. Dankruip *ik* wel in het hooi op de zolder . . . . U mag mijn warme steen ook wel aan de voeten hebben. Dan hou ik mijn kousen wel aan . . . . Dat kan best, hoor! . . . . En voor Jozef en Maria is er ook nog wel plaats bij ons. Doet U het maar gerust . . . .”

En als ze dàt dan eens deden, hè? . . . .

Wat zou dàt heerlijk zijn!

X

Gijs en Geert

Stil eens, wat wàs dat? . . . . Hoorde Gijs nu tòch iets in die stille, witte wereld? . . . . Hoorde hij daar iets in die *stal*? . . . .

Hóór, daar bonsde wat! . . . .

Daar kraakte wat! . . . .

Daar kraakte het oude deurtje langzaam open . . . .

Gijs schrok vreselijk. Hij zat doodstil te kijken, met grote, bange ogen . . . .

Daar stond iemand! Daar stond iemand in het open deurtje van de oude stal! . . . . Het was Jozef *niet* . . . .

Het was een jongen. Maar wat een *rare* jongen was dat!

Hij had een veel te grote pet op. En een veel te lange jas aan. Die jas hing haast op de grond . . . . En hij had twee dikke stokken onder zijn armen. Daar

steunde hij op . . . . Wat was dat toch voor een jongen? . . . .

Gijs keek naar de jongen. En de jongen keek naar Gijs.

En het was héél stil in die wondere, witte wereld . . . .

. . . . .

Maar Gijs durfde het best van die twee.

Hij vroeg opeens: „Hoe heet jij?”

„Geert,” zei de jongen.

„En wat doe jij daar?”

„Ik woon hier,” zei de jongen.

„Dáár . . . , in die stal?”

„Ja, en mijn vader ook. Maar nog niet lang. Eerst hebben wij in een dorp gewoond. In een *ander* huis. Maar *nu* wonen wij hier. En mijn vader is weg met de kar. Om bezems te verkopen.”

Het was een poosje stil.

Toen vroeg Gijs weer: „Waarom heb jij zo'n lange jas aan?”

„Omdat het zo koud is,” zei de jongen. „Die jas is van vader. Die heeft vader van een boer gekregen.”

„En waarom heb jij zo'n grote pet op?”

„Die is ook van mijn vader. Ik heb zelf geen pet. Wij zijn arm.”

„En waarom heb je zulke dikke stokken?” vroeg Gijs.

„Dat zijn mijn krukken,” zei de jongen. „Daar moet ik mee lopen. Kijk maar . . . .”

En dáár kwam hij aanspringen.

Hip-bons . . . . hip-bons . . . . hip-bons . . . .

Tot hij vlak voor Gijs stond.

Gijs werd er verlegen van.

Hij durfde niets meer vragen.

. . . . .

Maar *nu* durfde Geert wel.

Hij vroeg. „Hoe heet jij?”

„Gijs,” zei Gijs.

„En wat doe je met die denneboom?”

„Dat is een *kerstboompje*.”

„Niks van waar! Dat is een *denneboom*.”

„Maar het wordt een kerstboompje,” zei Gijs. „Dat zetten wij in de kamer. En dan doen wij er kaarsen aan. En dan krijgen wij chocolamelk. En dikke kerstkoeken van roggemeel. . . .”

„Is er dan iemand jarig?” vroeg Geert.

„Jarig?”

Gijs keek heel verwonderd.

„Welnee, jong! Maar het is toch morgen kerstfeest, omdat de Here Jezus geboren is.”

De jongen zei niets. Gijs praatte maar door.

„In de stal is Hij geboren, dat weet je toch wel? Nee, dáár niet, hoor! . . . Niet in *die* stal! . . . In Bethlehem, dat is . . . ja, dat weet ik óók niet, waar dat is. Maar Hij is geboren in een stal. En Hij was zó arm, jong . . . Zó arm! . . . Nog armer dan jij. Want Zijn moeder, die had niet eens kleertjes voor Hem. En toen heeft zij Hem in doeken gewonden.”

„De Here Jezus?” vroeg de jongen. „Wie is dat dan?”

Gijs was heel verbaasd. Hij werd ook weer een beetje verlegen. Wist die jongen niet, wie de Here Jezus was? . . .

„De Here Jezus is de zoon van God,” zei Gijs zacht.

„En wie is dat dan . . . God?” vroeg de jongen.

Toen werd Gijs nog meer verlegen. Die jongen wist *niets!* . . . Die had nog nooit van God gehoord!

Gijs wist niet, dat er zulke jongens bestonden.

„God woont in de hemel,” zei Gijs, „en Die heeft alles gemaakt. . . . De heide en de bomen en de

sneeuw, àlles . . . Nou, en nou ga 'k naar huis.”
Hij stond op.
„Ik ga weg,” zei hij nog eens. En toen greep hij in zijn zak.
„Hier,” zei hij, „dat is voor jou.”
En toen gaf hij zijn mooie, glazen knikker zó maar aan die rare jongen.
Om van die jongen àf te zijn.
Om te maken, dat hij maar niets meer vragen zou.
Dat was hem best een mooie knikker waard.
Gijs stapte gauw weg met zijn slee. Hij keek niet eens meer om.
Hij dacht alleen maar aan zijn eigen plezier.

XI

Twee konijntjes

„Gijs! . . . . Gij-ijs!”
Gijs was al een eindje weg. Hij keek niet eens meer om.
„Gijs! Hoor es!”
Toen bleef Gijs staan. Hij keek even om, heel ongeduldig.
„Ja, wat is er?”
„Kom eens hier, Gijs. Ik hèb wat! . . . . Ik heb wat moois . . . . Wil je het zien?”
„Wat is het dan?”
„Kom maar.”
Gijs kwam langzaam terug. Geert wachtte.
„Kom maar,” zei Geert. En meteen sprong hij al vooruit. Hip-bons . . . . hip-bons . . . ., de stal in.
Gijs liep achter hem aan. Het was al bijna donker in de stal. En het was er heel koud. Gijs keek en tuurde.
Hij zag een hoop berketakken en een hoop heide. . . .

Hij zag een oud kacheltje, dat een beetje brandde . . . .
En een hoop stro, met een deken en een paar zakken . . . .

En een tafel en twee oude stoelen . . . .

En achter in de stal stond een oude mand. Dáár, bij die mand, bleef Geert staan.

„Kijk,” zei hij. „Mooi, hè?”

Gijs boog zich ook over de mand. Het was zo donker . . . . Hij zag eerst niets . . . .

Maar in het dak was een gat. En door dat gat viel wat licht. En bij dat licht zag Gijs, dat er iets bewoog in de mand. Er snuffelde ook iets aan zijn handen . . . .

Wat waren dat? . . . . Konijnen? . . . .

„Mooi, hè?” vroeg Geert. „Ik heb geen hokje. En ook geen kist.”

Gijs zei niets. Hij boog zich nog dieper over de mand . . . . En hij nam de konijnen één voor één in zijn handen . . . .

Toen werden zijn ogen heel groot en verwonderd.

Hij riep: „Die zijn van *mij*, jongen! . . . Die zijn bij mij weggelopen! . . . Kijk maar, *die* heeft een wit vlekje op de neus! . . . En die andere, . . . laat eens kijken . . . ga dan toch weg! . . . Ja, zie je wel . . . die heeft een zwart puntje aan de staart! Ja, hoor, dat zijn mijn konijnen! En ik moet ze terug hebben ook!”

Geert schrok heel erg. Hij viel bijna omver met zijn krukken.

Hij riep: „Nee, hoor, *dat* kan niet! Ik heb ze eerlijk gevonden. Op de hei, al lang geleden! . . . *Toen* waren ze heel mager. En *nu* worden ze al zo mooi dik. . . . Nee hoor, ze zijn van *mij*! Je krijgt ze niet!”

Gijs werd boos. Hij schreeuwde: „Dan zal ik het wel eens aan mijn vader vertellen, jongetje! En dan komt mijn vader ze wel halen!”

Geert werd óók boos. Hij riep: „En dan zal ik het óók wel eens aan mijn vader vertellen! En dan jaagt *mijn* vader *jouw* vader weg!”

„Mijn vader is tòch sterker!” schreeuwde Gijs.

„Nietes!” schreeuwde Geert.

„Welles!”

„Nietes!”

„Welles!”

„Nietes!” . . .

Toen liep Gijs kwaad naar buiten. Hij greep het touw van de slee. En hij trok weg, met een boos, rood gezicht, uit die mooie, witte wereld. . . .

Maar toen hij nog even omkeek . . . toen stond Geert bij de deur. Hij zwaaide met zijn kruk. En hij stak zijn tong uit.

Hij riep: „Je krijgt ze tòch niet! . . . Lekker *niet!*”

Gijs schreeuwde: „Lekker *wel!*” . . .

„Lekker *niet!*”

„Lekker *wel!*” . . . .

Gijs stak ook zijn tong uit. Toen liep hij naar huis, heel hard. De slee danste achter hem aan.

Geert sprong weer naar binnen. Heel langzaam en moeilijk.

En toen zaten ze, heel ongeduldig, op hun vaders te wachten . . . .

XII

Begrijp je het wel?

Het was avond.

Het was al donker.

Toen kwamen de vaders thuis.

Ze waren beiden heel erg moe.

Want de vader van Gijs had een hele hoop koren gedorst.

En de vader van Geert had drie dorpen afgelopen met zijn kar.

Maar ze wilden toch beiden nog wel luisteren naar hun jongens.

.. .. .
De vader van Geert zei:

„Ja, mijn jongen, als die konijntjes van die andere jongen zijn. . . . , van die Gijs. . . . , dan moet Gijs ze terug hebben. Dat is vast!

Weet je, wat ik doen zal?

Ik zal ze vanavond nog even brengen.

Maar ik zal hard voor je werken, hoor! . . . . Heel hard!

En over een poos . . . . Luister nu eens goed! . . . . Dan kan ik misschien voor jou ook wel een konijntje kopen. Nee, hoor, wij mogen *deze* konijntjes niet houden! Ze moeten *dadelijk* terug.

Zó hoort het.

Zó alleen is het *eerlijk*.”

Geert huilde.

.. ..
En de vader van Gijs zei: „Zo, ben je nu boos?
Wil jij nu die konijntjes zo graag terug hebben?
Neen, jongetje, jij hebt ze bijna laten verhongeren.
En bij die andere jongen . . . . , bij die Geert . . . . , daar
hebben ze 't zeker goed. Die zal wel beter voor ze
zorgen.
Weet je, wat ik doen zal?
Ik heb nog een kistje. Dàt zal ik naar Geert brengen.
Dan kan hij daar een hokje van maken . . . .
Neen, hoor, ik haal ze niet weer terug!
Die jongen hééft al zoveel verdriet . . . . Die moeten
we niet nòg verdrietiger maken.
Die moeten we nu juist heel blij maken!
Zó hoort het.
Zó alleen is het *goed*.”
Gijs huilde ook . . . .

.. ..
Maar het verdriet van Gijs duurde niet lang.
Want na het eten, toen kwam er iets moois! Toen
mocht hij de kerstboom versieren, samen met moeder.
Vader zat er bij. In zijn grote leunstoel. Die keek maar
en die luisterde maar.
En Gijs praatte maar. Gijs vertelde alles, wat hij be-
leefd had die middag . . . .
Hij vertelde van zijn tocht over de hei . . . .
En van de mooie, witte wereld . . . .
En van die oude stal . . . .
Hij zei ook: „En als in die stal nu eens de Here Jezus
geboren was, hè? . . . . Nu, hè moeder? . . . . Dan had
ik gezegd, dat bij ons nog wel plaats voor Hem was.
Dan had ik gevraagd, of Hij bij ons wou komen.
Vast!”

Toen Gijs dat vertelde, keken vader en moeder elkaar aan. Maar Gijs zag dat niet.

Hij vertelde al weer verder.

Van Geert . . . en van zijn grote pet . . . en van zijn grote jas . . . en van zijn rare vragen . . .

Hij vertelde ook, hoe koud en hoe arm het was in de stal.

En toen keken vader en moeder elkaar weer aan.

Maar Gijs merkte het wéér niet.

Hij vroeg: „Mogen de kaarsjes al even branden, moeder? . . . Eventjes maar?”

Het mocht. Gijs mocht ze zelf aansteken. Vader en moeder zaten er bij. Die keken er naar. En die praat-ten samen. Maar wat ze praatten, dat hoorde Gijs niet. Hij had het veel te druk met de kaarsjes.

„Die man ken ik wel,” zei vader. „Hij is een nette man. En hij werkt hard. Maar hij verdient niet veel met dat werk.”

„Hoe houden ze het uit in de stal?” zei moeder.

„En dat met die kou!” zei vader.

Toen was het een poosje stil . . .

Gijs stond op een stoel bij de kerstboom. Hij stak de bovenste kaarsjes aan.

Gijs zong al een kerstversje. En van wat vader en moeder spraken, dáárvan hoorde hij niets.

Moeder zei: „Ik zou wel een bed op de zolder kunnen maken . . . .”

Vader zei: „Ja . . . .”, en de jongen zou wel bij Gijs kunnen slapen . . . .”

„Zullen we het dan maar doen?” vroeg moeder.

„Best,” zei vader. „Want de Heiland heeft gezegd: „Wat gij voor Mijn minste broeder doet, dat hebt gij voor Mij gedaan . . . .”

„Vader, moeder, kijk eens!” juichte Gijs. „Nu branden ze allemaal!”

.. ..
„Gijs, kom eens bij me,” zei vader.

Gijs kwam. Vader trok hem naar zich toe.

„Nu moet je eens goed opletten, hoor jongen.”

„Ja, vader . . . .”

„Hoeveel kerstkoeken heb je verleden jaar gegeten?”

„O, wel *tien*,” riep Gijs.

Vader zei: „Dan krijg je er *dit* jaar maar *vijf*.”

Gijs keek een beetje donker.

.. ..
„En hoeveel chocolademelk heb je verleden jaar gedronken?” vroeg vader.

„*Vier* bekers vol,” zei Gijs.

Vader zei: „Dan krijg je er *dit* jaar maar *twee*.”

Gijs keek nog donkerder.

.. ..
„En Gijs, hoeveel plezier heb je verleden jaar gehad? . . . . Véél?”

„Ja, vader, héél veel,” zei Gijs.

Vader zei: „Dan krijg je *dit* jaar wel *dubbel* zoveel.”

Toen lachte Gijs weer. Maar hij was erg verwonderd. Wat bedoelde vader toch? . . . .

.. ..

Vader keek heel ernstig. Hij ging voort: „Luister eens goed, mijn jongen. Wij mogen niet altijd denken aan ons *eigen* plezier. Wij moeten ook eens aan het plezier van *anderen* denken.

De Here Jezus heeft ook niet aan zichzelf gedacht.

Die heeft aan *ons* gedacht.

Hij heeft de hemel verlaten . . . ., de schone, heerlijke hemel. Voor òns! . . . .

Hij is als een Kindje op de aarde gekomen . . . ., op de koude, zondige aarde. Voor òns! . . . .

Hij is *arm* geworden, om ons *rijk* te maken.

Hij heeft geleden, om ons voor eeuwig *gelukkig* te maken.

Hij is zelfs voor ons gestorven aan het kruis, opdat wij later in de hemel zouden mogen komen . . . .

Weet je dat wel?”

„Jawel, vader,” zei Gijs.

Toen moest Gijs nog een keer vertellen, wat hij gedacht had bij de stal.

Vader vroeg: „Zou je het prettig vinden, als de Here Jezus in ons huis kwam? Als Hij kerstfeest met ons vierde?”

„Dat kàn niet, hè vader?”

„Maar àls het nu eens kon . . . .”

„O ja, vader, dat zou fijn zijn!”

„En als we dan de helft van jouw kerstkoeken aan de Here Jezus geven? . . . . Vind je dat dan goed?”

„Maar vader, dat kàn toch niet!” riep Gijs weer.

„Maar àls het nu eens kon . . . . Zou je het dan goedvinden?”

„Ja, vader, maar . . . .”

„Best,” zei vader. „Blaas dan de kaarsen maar uit. En ga maar gauw naar bed. Moeder heeft je steen al gewarmd. En, hoor eens Gijs! . . . . Als je morgenvroeg wakker wordt, dån begrijp je het wel, hoor!”

XIII

Dat hebt gij voor Mij gedaan

Die avond is de vader van Gijs op stap gegaan.

Met een kistje op zijn sterke rug.

Door de wijde, witte wereld.

Naar de stal *aan de rand van de heide*.

Door de maneschijn.

.. .. .

En die avond is de vader van Geert óók op stap gegaan.

Met twee konijntjes in zijn grote handen.

Door de wijde, witte wereld.

Naar het huisje *midden op de heide*.

Door de maneschijn.

.. .. .

En in die wijde, witte wereld kwamen die twee mannen bij elkaar.

„Goeienavond,” zei de een. „Ik wou juist naar je toe . . . .”

„Ook goeienavond,” zei de ander. „*Ik* wou ook juist naar *jou* toe.”

„Ik wou je de konijntjes terugbrengen . . . .”

„En ik wou je een hokje brengen. En zeggen, dat je de konijntjes maar houden moest . . . .”

Toen lachten ze allebei.

„Jouw jongen zal zo verdrietig zijn,” zei de vader van Geert.

„Maar *jouw* jongen hééft al zoveel verdriet,” zei de vader van Gijs.

„Dan moeten ze maar samen delen,” zei de een.

„Dat is best,” zei de ander.

.. .. .

„Maar ik moet ook nog wat anders met jou bespreken,” zei de vader van Gijs.

.. ..
Toen hebben ze lang gepraat, die twee grote mannen.
In die wijde, witte wereld.

In de maneschijn.

Toen zijn ze, al pratende, naar de oude stal gegaan.

„Jij bent een beste kerel,” zei de vader van Geert, „Ik kan het je nooit betalen.”

„Dat hoeft ook niet,” zei de vader van Gijs. „Haal maar gauw je jongen en kom mee. En stop die konijntjes maar in dit kistje. Die gaan ook met ons mee. Het andere haal je later wel.”

.. ..
En even later...., daar gingen ze samen over de sneeuw. De vader van Gijs en de vader van Geert.
Door de maneschijn.

De één droeg een oud kistje en twee oude krukken.

En in dat kistje, daar zaten twee konijntjes.

En de ander droeg een jongetje. Dat jongetje had een veel te grote jas aan.

En de volgende morgen...., toen Gijs wakker werd.... Wie lag daar toen naast hem in zijn bed?....

Gijs dacht, dat hij droomde. Hij wreef zijn ogen uit.... Wie was dat?.... Wat dat Geert?....

Hij schudde zijn buurman heen en weer.

„Geert, Geert!.... Word eens wakker!.... Wat doe jij hier?”

„Slapen,” zei Geert. Hij geeuwde. En hij deed zijn ogen een klein beetje open.

„Wanneer ben je dan hier gekomen?”

„Gisteravond,” zei Geert. „Jouw vader heeft ons ge-

haald, mijn vader en mij. Mijn vader slaapt bij jullie op zolder . . . .”

„En hoelang blijf je hier dan?”

„Tot de winter voorbij is,” zei Geert. „O zeg, wat heb ik lekker geslapen! . . . Wat lekker warm is het hier!”

Gijs ging stil liggen denken.

Wat had vader ook gezegd?

„Morgenvroeg, als je wakker wordt, dan zul je het wel begrijpen.”

Maar Gijs begreep er *niets* van. Helemaal niets!

. . . . .

Geert gluurde opzij naar Gijs.

Hij dacht: „Zou Gijs nog boos zijn? . . . . Om alles van gisteren?”

„Gijs,” zei Geert, „je mag de konijntjes wel terug hebben, hoor!”

Maar Gijs dacht aan wat vader gezegd had.

„Nee,” zei Gijs, „hou ze maar.”

„Zullen we dan samen delen? Elk één?”

„Goed. Welke wil jij?”

„Ik die met het witte neusje?”

„Goed . . . En dan *ik* die ander, met het zwarte staartje, hè?”

„Best, hoor!”

En toen hadden ze nog zoveel te praten.

„Zeg,” zei Gijs, „doe je straks mee? Sleetje rijden op de hei?”

„Kàn ik dat wel?” vroeg Geert.

„O ja, dáár dacht ik niet aan.”

Gijs werd een beetje verlegen.

„Je krukken, hè? . . . O zeg, ik weet al wat! . . . Weet je wat je doen moet?”

„Nou, wat dan?”

„Je moet spijkers in je krukken slaan, zeg! Onder in je krukken! Dan heb je fijne prikkers voor een prik-sleetje, jong! . . . Ik zal je wel helpen.”

„Dat is goed,” zei Geert en hij lachte.

Ze waren dikke vrienden.

XIV

Twee broertjes

In het schuurtje stond het kistje.

En in dat kistje, daar zaten de twee konijntjes.

Witneusje en Zwartstaartje.

Eén konijntje van Geert.

En één konijntje van Gijs.

Daar zaten ze fijn te knabbelen aan een dikke koolraap.

.. .. .

Toen ging de deur van het schuurtje open.

Vader kwam binnen. En Gijs stapte achter hem aan.

Ze gingen eerst de konijntjes bekijken.

„Die is van mij,” zei Gijs. „En die is van Geert” . . . .

„Je moet er nu beter voor zorgen, mijn jongen,” zei vader.

„Ja, vader, vast!” zei Gijs.

En dat méénde hij eerlijk.

Toen ging vader op het kistje zitten. Hij trok Gijs naar zich toe.

„We moeten nog even samen praten,” zei hij.

En dat deden ze toen.

Toen heeft Gijs heel goed begrepen, wat vader bedoelde.

Toen begreep hij de woorden van de Here Jezus:

„Wat gij voor Mijn minste broeder gedaan hebt, dat hebt gij voor *Mij* gedaan.”

„Dus vader,” vroeg Gijs, „dan is nu eigenlijk tòch de Here Jezus in ons huis?”

„Ja, eigenlijk wel,” zei vader.

„O, vader,” zei Gijs zacht, „wat zal het dàn een heerlijk kerstfeest worden!”

.. .. .

En die avond . . . .

Toen alle kaarsjes opgebrand waren . . . .

Toen alle kerstkoeken van roggemeel opgegeten waren . . . .

Toen lagen ze weer samen in de grote bedstee, Gijs en Geert.

Beiden met een warme steen aan hun voeten. En beiden met de dekens warm toegestopt achter hun rug.

Dat had moeder gedaan. Ze had Geert ook een welte-rusten-zoen gegeven, net zo goed als Gijs. Alsof hij ook een jongetje van haar was. En ze had Geert ook een avondgebedje geleerd.

Toen zei Geert: „Ik heb nog nóóit, nóóit van mijn leven zo'n fijne dag gehad, jong!”

En Gijs zei: „Nou zeg, en ik heb nog nooit van mijn leven zo'n heerlijk kerstfeest gehad!”

En dat meenden ze eerlijk.

Ze lagen nog een poosje te praten.

Allebei.

Gijs zei: „O zeg, ik weet wat!”

„Wat dan?” vroeg Geert.

„Onze konijnen, hè? . . . Die krijgen natuurlijk *jonge* konijntjes . . . Als ze groot zijn . . .”

„Ja . . .”

„Misschien krijgen ze elk wel tien. Dan hebben we... twee en twintig!”

„Ja en dàn?”

„Nou, en die jongen, die krijgen óók weer jongen . . . Dan hebben we wel honderd!”

„En dàn?”

„En dàn . . . duizend!”

„En dàn . . . tienduizend!”

„En dàn . . . honderdduizend! De hele hei vol met konijnen, jong!”

„Ja en dàn?”

„Dan gaan we ze verkopen. En dan kopen we varkens en koeien en paarden! . . . Dan krijgen we een grote boerderij.”

„Nou, fijn zeg!”

„En dan moet jij in de stal werken. Dat kan je best, al loop je op krukken. En dan zal *ik* de hele hei omploegen. Goed?”

„Best,” zei Geert. „En als het kerstfeest is, dan maken we ook een kerstboom, hè?”

„Ja, een grote, zeg, een heel grote! . . . En die zetten we in onze grote boerderij . . . En dan . . . dan laten we alle kinderen van de hele wereld bij die grote kerstboom komen!”

„En dan moet jij van de Here Jezus vertellen,” zei Geert. „Of jouw vader, want *die* kan het zo goed.”

„Ja, dat zal fijn zijn, zeg!”

„Nou, jong!”

Ze knepen elkaar in de armen van plezier.

. . . . .
Toen zei een stem uit de kamer: „Nu slapen gaan, hoor jongens.”

„Ja, moeder,” zei Gijs.

„Ja . . . moeder,” zei Geert.

Het klonk niet vreemd.

. . . . .
„Wel te rusten, Geert!” . . . .

„Wel te rusten, Gijs!” . . . .

Toen sliepen ze samen in.

Gijs en Geert.

Twee vriendjes.

Twee broertjes op de grote hei.

INHOUD

	Blz.
I. Op de grote heide	3
II. Gijs	6
III. Maar eens, op een avond	10
IV. Aan de rand van de heide	14
V. Witneusje en Zwartstaartje	18
VI. Een verdrietige dag	21
VII. Toen het winter was	24
VIII. Door de witte wereld	26
IX. Bij de stal	28
X. Gijs en Geert	30
XI. Twee konijntjes	33
XII. Begrijp je het wel?	36
XIII. Dat hebt gij voor Mij gedaan	41
XIV. Twee broertjes	44